

ÚJVIDÉKI HIRLAP.

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ár: Egész évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám kapható a kiadóhivatalban.

Felelős szerkesztő:
dr. Nemes Sándor

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Erzsébet-tér 6. szám. — Telefon szám 49.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Kereskedőink egyesülése.

(P) A hazai közgazdasági életnek piros betűs dátuma volt piros pünkösdi napja. A magyar kereskedő világ szervezkedése, tényleges megalakulása esett erre a napra. Közel másfélezer kereskedő gyűlt össze a fővárosból és vidékről erre a történelmi jelentőségű alakulásra, az Országos magyar kereskedelmi egyesület közgyűlésére.

A közgyűlés eseményei, lefolyása új irányt, perspektívát nyitottak meg a magyar kereskedelemnek és hatalmasan juttatták kifejezésre az egyesülés nagy hivatását.

Ez a hivatalos — dicséret a magyar kereskedői testület hazafiasságának — első sorban nemzeti s ez a körülmény már egymagában a legszebb reményeket kelti az új intézmény jövő fejlődésére és felvirágzására.

Óriási erő rejlik ebben az egyesülésben, amely erő nemcsak a magyar kereskedelemre lesz kihatással, hanem a magyar közgazdasági életre is. A kereskedői szervezkedés vezetői a helyzet és viszonyok széleskörű átlátásával kimondották a közgazdasági élet orvoslásának szükségét, amelyet nem abban látnak, hogy támadják a más közgazdasági faktorokat, hanem abban, hogy a kereskedelmi érdekeket a maguk helye szerint helyezik el.

A gazdasági önállóság, — ez a cél, — mely felé a felvilágosult, a bőséges tapasztalatokon okult magyar kereskedő világ tör. És e cél elérésére már erős

kereskedői közvélemény alakult, amely nyilván napról-napra erősödni fog.

Azt mondják: nemzeti és gazdasági feladatainkat csak is úgy oldhatjuk meg, ha az önálló vámterület mezejére lépünk. Mi, a közönség, az ily nagyarányu, nemzeti fontosságú szakkérdésben jórészt laikus közönség el kell hogy fogadjuk ezt az állítást, mert hiszen kereskedők mondják. Kereskedők, akik közvetlen tapasztalatok, kutatások és tanulmányok alapján jutottak e meggyőződésre.

A politikai közélet új jelszavai között is egyre sürűbben szerepel az önálló vámterület. Ha a politikai jelszavak megbízhatlanok, biznunk kell az erős kereskedői közvéleményben, amely nem hazudhatik, mert hazugsága a kereskedőket ölné meg.

Tehát az önálló vámterület. Ez a reformgondolat, amely új lendületet adna Magyarországnak fejlődésének és újra kipattantatná az ország enervált erőit.

Hát lássuk! A reformgondolat, mint minden újító eszme a világon, úgy látszik, harcra fog támasztani Kivel szemben? Nem magunkkal szemben, hanem Ausztriával, akinek létérdeke, hogy maradjon a vám is közös, amint hogy egész nemzeti életünk szellemét megbénítja ez a közösség.

Harcolni fogunk Ausztriával. Valójában a régi, a folytonos és jelenlegi harc folytatódik vele új, megváltozott formában. Egyszer ezért, máskor másért. Ezuttal önálló vámterületért.

És a harc sikeres lesz. Ha van kérdés, amely a nemzeti közvéleményt ki tudja tüzesíteni, úgy ez a kérdés az, amely anyagi erejével hajt egy táborba bennünket. Így lesz ez.

A kereskedő a különböző nemzeti érdekcsoportok érdekszolidaritásának leg-hivatottabb szószólója. Ez nem frázis. Kereskedőinknek a nagyközönség érdekeiért való lovasias sikrasszállása nem a pusztá önzetlenség és önfeláldozás. A kereskedő védelmezője a nagyközönség érdekeinek egyszerűen azért, mert az ő legönzőbb érdeke azonos a közönségével. Ez az új küzdelem, amely mértékben a kereskedők anyagi javát szolgálja, olyan mértékben közérdeket is szolgál, nagy nemzeti érdeket, az ország jövő boldogulásának életbevágó feltételeit.

Ujdonságok.

Ujvidék város képviselői a polgármesterek országos gyűlésén. Az önálló törvényhatósági jelleggel bíró és a szabad kir. városok polgármesterei minden esztendőben valamelyik városban országos gyűlésre jönnek össze. Az idén Nagyváradon tartják a gyűlést, a melyen Ujvidék városa képviselőiben Szalay Lajos polgármester és Profuma Béla főjegyző jelentek meg.

Hivatalos órák a városházán. Szalay Lajos polgármester elnöki rendelettel a következőben állapította meg a hivatalos órákat a folyó évi június, július és augusztus hónapok tartamára. A hivatalos órák

TÁRCZA.

Bikaviadalok Budapesten.

A középkor véres tornajátékainak utolsó, megmaradt látványossága, amely azonban a legerősebb hatása, mert nem pusztán játék, hanem valóságos élet-halálharc: a bikaviadal. Június első napjaiban külön e célra épített hatalmas arénában a főváros közönségének része lesz ebben a látványosságban, amelyet Közép-Europában eddig sehol sem engedett meghonosulni a civilizáció kényeskedése.

Spanyolország régi dicsőségéből, legendás hősei közül már csak egy maradt: a torreador. Aranyporos tarka spanyol legyezők csodaszép férfialakja, a kiért szerelmes lánzzal hevül nemzetének minden asszonya, — ez a bikaviadali arénák hőse, akit legnagyobb művészeivel és államférfiaival egy sorban emleget a nép, s. akit vagyonnal áraszt el dicsőséggel kényeztet a hazája.

A corridas de toro — a bikaviadal — visszanyulik az ókorba. Valami római vezér. Littoriús ötlete volt, hogy a bikával való mérkőzéssel ébren tartsa katonáiban a szilaj vad-

ságot és harci kedvét, nehogy a hosszú tétlenség ideje alatt elpuhuljanak a harcosai. Azokban az időkben még vad csordákban tenyészett északi Afrikában és az iberiai félsziget területein a toro di Lidis nevű bikafaj, egy törpe fajta, de rendkívül veszedelmes duvad, amelyet emberi nevelés nem tudott a járomba szoktatni, s amely pusztítva garázdálkodott az emberlakta vidékeken. Ezek ellen a bikák ellen uszította lovaskatonáit a római vezér s példáját a berberék utánozták Afrikában.

A mórok aztán rendszeresítették a viadalokat zárt arénákban. A középkor spanyol királyai udvari ünneppé emelték a bikaviadalokat. Nagyszerűen beleillett ez a véres mulatság az inkvizíció korába! Eleintén ugyan páncézesen szállt szembe a főrangú levante a bikával, de a páncélt hamarosan levetette a hősieskedés kérdése.

Ma valóságos mámorban él a spanyol nép a husvét után következő első vasárnapról fogva Szt.-Mihály napjáig, amíg a bikaviadalok tartanak.

A legnagyobb szerencsétlenségnek tekinti a spanyol, ha oly szegény, hogy nem vásárolhatja meg a belépőjegyét ezekre a viada-

lokra. A világ kincseért sem mulasztana el egyet sem a viadalok sorozatából, mert mindegyik más, mindegyik változatos, soha kétszer nem ismétlődő, vérfagyasztó jelenetek lázítóan megkapó képeiből áll a corridas de toro.

Az évszázadok fejlődése során a finomodó izlés megfinomította ezt a sportot is. Ami azelőtt kizárólag vérengzés volt, azt az idő a művészettel határos bravurjátékká csiszolta. Az ember, amikor elvetette öldöklő szerszámaival s pusztán kézzel merészkedett a vad bika ellen, büszke elbizakodottsággal nemesak méltó ellenfélnek minősítette magát, hanem az állat vad ereje fölé helyezte az emberi ügyesség technikáját. Képzeljünk el egy teljesen fegyvertelen embert, aki bizva acélos izmaiban és a hidegvérében, arannyal hímestöltékkel és fehér harisnyás lábakkal, mint valami pariethez szokott diplomata, kiáll az aréna porondjára és — játékot kezd a bikával, amelyet úgy neveltek, hogy embert mást nem is látott soha annál a csordánál, aki csak lóhátról mer vele szóba állani. És micsoda játék ez? Egyetlen fegyvere a viadornak egy piros posztódarab, amelylyel a bika vad rohamait irányítja — maga ellen. S a torreador átugrik

köznapokon délelőtt 3-tól délutáni 1-óráig, vasár és ünnepnapon délelőtt 9-11 óráig tartandók. a) A jegyzői és az ennek alárendelt kiadói hivatalnál. b) A rendőrkapitányi hivatalnál, itt azonban ügyeletes a délutáni órákban a szolgálatot teljesíteni köteles. — c) A rendőrbjelentési hivatalnál, hol a délutáni órákban azonban egy-egy közeg megjelenni tartozik. d) A gazdasági és katonai ügyosztálynál és adóügyi osztálynál. e) A mérnöki és egészségügyi osztálynál. f) A pénztárnál és számvevőségénél a negyedévi adórészlet befizetése idejére vagyis augusztus 1-15-ig az eddigi hivatalos órák tartandók be. g) Az árvaszéknél és községi bíróságnál. h) Az iktatói hivatalnál és katasteri nyilvántartónál.

Népesedési kimutatás. Ujvidék városában 1904. május 15-től május 31-ig elhaltak: Bruszki Milivoj 2 éves, Meiling Henrika 21 napos, Provesi András 45 éves, Nikolics Rózsa 8 napos, Trebics János 61 éves, Brück Jakabné 81 éves, Frerencz Péterné 68 éves, Igaz János 24 éves, Tordai Andriánné 50 éves, Kinder Béla 3 éves, Dosztál Antal 12 hónapos, Schäffer Jánosné 83 éves, Reisz Ignáczné 58 éves, Noszák Jánosné 68 éves, Nedelykov Lázár 29 éves, Bugarszki Pál 18 éves, Paszlorovics Jakab 48 éves, Jovánovics Jánosné 46 éves, Varsányi Istvánné 68 éves, Dietrich Katalin 27 éves, Csakovác Pánta 45 éves, Pavkovics Olga 7 napos, Kerácz Pálné 42 éves, Viatorisz László 13 hónapos, Csiki Károly 2 éves, Drakulics Illés 8 hónapos, Schwetz Mihály 4 éves, Beck János 23 éves, Fábrián Benő 55 éves, Születések: 25 fiú 21 leány. Házasságot kötöttek: Nikolics György és Babcsány Julianna, Lehrer Mátyás és Mikics Josefa, Szilák Péter és Jambrik Erzsébet Kerekes Lajos és Kovács Erzsébet Kiss Pál és Máyer Zsófia, Csabay Henrik és Lámmler Teréz, Czrepics Gergely és Funk Mária, Will Bálint és Schäffer Gizella, Gieszwein József és Galambos Mária, Dr. Saly Mátyás és Sommer Mária, Binklics Jefta és Gavrilovics Sarolta, Totovics Sebők és Liebmann Emilia, Prodanovics György és Zlatics Lyubicza, Schaner Ede és Stern Anna, Mal-

csev Zsivka és Gyorgyevics Katalin, Friedmann Ábrahám és Weitzenfeld Berta.

Elloptak egy egész boglya szénát. Szombatról vasárnapra virradó éjjel Schneider honvédőrnagy szájlóvai szőlőjéből egy egész boglya szénát loptak el. Hárman voltak a tettesek, akik a szénát kocsira rakták s úgy vitték el. Az őrnagy csöze észrevette a tolvajok garázdaikodását, rájuk is lőtt, amire azok a lovak közé vágta és eillantak. A tetteseknek rendőrségünk már biztos nyomában van, mert a szénát meg is találta Marjanovics Józsa kliszaszállási lakos pajtájában, aki azt adja elő, hogy az ő tudta és beleegyezése nélkül rakták le a szénát nála, de akiknek személyét ő meg fogja ismerni.

Lopás a színházban. Dimsics Jakabnak vasárnap este a színházban, valószínűleg a kijártnál volt tolongásban, ezüst óráját zsebéből kihuzták. Még az nap megjelentette az esetet a rendőrségnek s másnap már meg volt az óra. Hogy ki volt a tettes, az ugyan még nincs kiderítve. Hétfőn reggel egyik rendőr tudomást vett, hogy az óra Braun Pál péksegéd birtokában van. El is ment hozzá és kikérdezte. Braun elismeri, hogy egy előtte ismeretlen egyéntől vette az órát 5 koronaért. Az órát mint bűnjelt elszedték, a tettest pedig nyomozzák.

Vakmerő betörés. Hoschek Ignác késmester a duna-utczai Singer-féle ház földszintjén lakik, s lakásával kapcsolatos az üzlethelyisége is. Vasárnap este 7 óra tájban lakását elzárta s kiment a házból. 8 óra tájban rokona Hoschek János és neje látogatóba jöttek hozzá és megütődve látják, hogy a lakás ajtaja tárva nyitva van. Hozzájuk csatlakozott még a házban lakó Schubert Eliz asszony is, és épen azért mert nyitva találták a lakást, bementek és ott akarták megvárni Hoscheket. Hoschek mintegy 9 óra tájban jött meg, és amikor a reá várakozók szemrehányást tettek azon könnyelműsége miatt, hogy a lakást nyitva hagyja. egész határozottan emlékezett, hogy ő a lakást lezárta. Bementek az üzletbe, de ott semmi gyanusát sem találtak. A lakásban is körülnéztek, de ott sem

leltek semmi feltűnőt. Mikor Hoschek a zsebében volt apró pénzt a szekényébe akarta rakni, akkor döbbsent meg, mert sajnos — egy pénzes zacskó és annak tartama, 88 darab husz koronás arany és 1 drb. 100 koronás papirospénz eltűnt. Azonnal megtették a rendőrségnek a jelentést, ahonnét Stefanovics Zsárkót küldötték ki a nyomozásra. Stefanovics nagyon ügyesen fogott a vizsgálathoz. A földön két szál gyufát talált. Az egyik fekete, a másik vörös fejű volt. Kiindulva abból, hogy legvalószínűbb, miszerint a viszonyokkal ismerős, tehát valami házbeli volt a tettes, a házbeliéknél kitudta, hogy egyedül a házi gazdánál. Singernél használnak vörös fejű gyufát. Kérdezősködött a cseléd, Gislár Helén után. A felelet az volt, hogy a színházban van. Ámde mikor megláták, hogy a kapukulcsot nem vitte magával, mindjárt sejtették a dolgok mibenállását. Tudták hogy szeretője Rapias János czipészsegéd. Tüvé tették a várost miattuk, de nem találták őket. A nyomozás során egy bérkocsis azt vallotta, hogy ő egy cseléd forma leányt egy fiatal emberrel látott a 33-as bérkocsin elmenni. Este 11 órakor a 33-as bérkocsis meg is jött. Karlóczáról. Varsányi ellenőr mindjárt vele ment ki Karlóczára, és egyenest Naumovics Mita vendéglőjéhez vezette. A keresett jó madarakat csakugyan ott is találták még ágyban voltak. Persze eleinte mindent tagadtak, de később mikor Varsányi az ágyban megtalálta a pénzt 9 korona híján, — akkor a leány teljesen beismerő vallomást tett. A férfi azonban megmaradt amellett, hogy ő egyáltalán nem tud semmit a lopásról. Behozták őket Ujvidékre, a pénzzel együtt.

Beszámoló. Radovanovics György, az óbecsei kerület országgyűlési képviselője hétfőn Óbecsére érkezett. A képviselőt nagy néptömeg várta, és a néptömeg élén Reischli községi bíró fogadta. Radovanovics elmondta beszámolóját magyar és szerb nyelven. A kormánypárt kitartó hívének vallotta magát, egekig magasztalta Tiszát és politikáját, az újabb több százmilliós katona terhek fölött, a rendkívüli nehéz megélhetési viszonyok, a város

a bika szarvain, néha széken ülve fogadja s akkor szökik csak oldalt, amikor a bika már belerontott a — vörös posztóba. Ebből a szempontból tekintve, ez a viadal bizonyára érdekes sport.

Tekintsük azonban magát a bikaviadalt.

A ma divó mérközést ember és vadállat között, a művészi magaslaton álló espadaiskolát a XIX. század elején az a híres Podro Romero alapította, akinek Sevillában gyönyörű szobrot emelt az elismerés. Ami azelőtt rendszertelen, vad kergetődzés és öldöklés volt, azt ő megtette tudománynak. Tanulmányozta négy lábú, szarvas ellenfelének az indulatát, megállapította a dühének pszichológiáját és ahhoz szabta az iskolát, mely a voltaképeni mai viadalnak a lényege. Szabályait pedig egybefoglalva, iskolát alapított Sevillában, a melyet VII. Ferdinánd király 1830-ban olyan ünneppé tette, akár valami egyetemet, megnyitott. Ebben az iskolában négy esztendeig tanul a növendék, amíg oklevelet kap s ezzel kap engedélyt, hogy a porondra lépjen. Hanem ekkor még korántsem nyerte el az espada rangot: ekkor még csak chulo, aféle arénabeli kadét, aki jóformán nézője csupán annak a három

felvonásból álló drámának, melynek minden egyes jelenete gondosan kiszámított szövevény.

A chuloból fejlődik a picador, a lovas harcos. Micsoda szerepe van ennek a furesa leventének! Bekötött szemű gebéjén ülve, kezében három méter hosszú és hármass hegyű dárdájával ő kezdi meg a bika feldühítését. És minden föllépte ebben a véres színjátékban egy-egy lóhalál. A bika, amely felökleli a jámbor, bekötött szemű gebét, feldönti a picadort is, — hányszor tapos aztán lóval együtt lovast is agyon a toro, a bika!

A dráma második felvonásának hőse a banderillero; ez az espada legközelebbi riválisa. Fegyvere nincsen; nem is ölheti meg a bikát. Csak játszhat vele — az állat dühének végsőkig való fokozása. Szép, fehér harisnyás, gazdag aranypaszomántos, hajlékony dereku, aczélimu legény ez; a mozdulatai fürgék, mint a gondolat és vakmerők a háborzongatásig. Két kezében 74 centiméter hosszú rud, amelyen lobogószerűen szallagok csüngenek; végében kampós szeg. Ezt a két „banderilla”-t kell a bika nyakába szurnia, de csakis szemtől-szemben, a szarvai közt, — ez a szabály! Vakmerőségében néha széken ülve várja be a bős állatot, amely ráront s fél arasznyira a szar-

vak előtt ugrik el oldalt: de a két banderillát belédöfte. Negyedórai küzdelem után a bika nyakán tucatsznyi ilyen éles, fájdalmatokozó, himbáló banderilla csüng, — az állat félelmetes bődüléssel turja fel szarvaival a porondot. Haragja elérte a maximumot; kezdődhet az utolsó felvonás.

Az arénából elvonul minden szereplő, csak a bika marad ott — aztán belép az espada, vagyis a matador. Balkezeben egy négy-szögletes vörös posztó, zászlómódra pálczára illesztve; ez a muleta. Jobbjában egyenes kard. Ezzel szurja le szemtől-szemben a bikát, de csak egyetlen pontján a nyakszirtjén szabad a pengét beledöfnie. Ez a pillanat a legfélelmetesebb; valóban csak pillanatokig tart, csak addig, amíg a bika a matadorra ront és az piros lobogóját elébe tartva, az ellen irányítja az állatot. A bika beledőf a posztóba s a matador pengéje markolatig a nyakába hatol. Az aréna karzatjáról felharsan a riadó és hull a porondra a sok virág, ékszer, kalap, ajándék s a mámoros, izgatott tömeg e pillanatban megdöbbsentő képét tárja elő annak, mennyire ittasítja az embert a vér.

Globetrotter.

terhek súlyos, ipart és kereskedést elnyomó állapotok fölött könyveden átsiklott. A képviselő tiszteletére este banket volt.

Városi tisztviselőink fizetésének emelése

A jövő heti közgyűlés tárgysorában szerepel tisztviselőink fizetésének emelése is. Ez a kérdés esztendő óta kísért, s bizony nincs nagy hajlandósága a törvényhatósági bizottságnak a fizetés felemelését megszavazni s ahányszor e kérdés közgyűlési napirenden volt, valamilyen czim alatt mindig levették azt onnét. A fizetésrendezésre kiküldött bizottság újabb javaslatot készített és ennek alapján kéri a tanács, hogy a közgyűlés a tisztviselők fizetését javítsa illetve rendezze. A javaslatot alábbi táblázatban közöljük, amely szerint minden állásban egyttal 3 fizetési fokozat volna megkülönböztetendő, 5-5 évi előléptetés mellett.

A.) Osztályokba sorozott tisztviselők.

Fizetési osztály	Fizetési fokozatok	Az osztályba tartozó állások	Jelenlegi fizetés K
I.	1. 7200 2. 6600 3. 6000	Polgármester	6000
II.	1. 4800 2. 4400 3. 4000	Polgármester helyettes Főkapitány Főjegyző	3800 3800 2800
III.	1. 3800 2. 3500 3. 3200	1 tanácsnok 1 tanácsnok Főszámvevő 1 tanácsnok	2600 2600 2600 2600
IV.	1. 3000 2. 2800 3. 2600	Pénztárnok Aljegyző Alkapitány	2000 2000 2000
V.	1. 2500 2. 2300 3. 2100	Közgyám Levéltárnok 1 alszámvevő 1 alszámvevő Ellenőr Fogalmazó Bejelentési főnök	1800 1800 1800 1800 1800 1800 2000
VI.	1. 2000 2. 1800 3. 1600	Gazdasági ségéd Mértékhisztető Helyhat. vár. állatorvos 1 adótiszt Kataszt. nyilvántartó 1 rendőrbiztos 1 számtiszt 1 iktató 1 kiadó 1 kezelő tiszt 1 kezelő tiszt 1 adótiszt 1 adótiszt 1 adótiszt 1 számtiszt 1 katonai nyilvántartó	1800 1600 1600 1600 1600 1600 1600 1600 1600 1600 1600 1600 1600 1600 1600 1600
VII.	1. 1600 2. 1500 3. 1400	1 összeíró 1 irtók Útmester 1 irtók 1 végrehajtó 1 végrehajtó 1 végrehajtó 1 végrehajtó Kórházi gondnok	1300 1300 1000 1300 1300 1300 1300 1300 1300

B.) Osztályokba nem sorozott tisztviselők

Az állás megnevezése	Jelenlegi fizetés K	Az ötöd-éves kor-pótlékok száma á 200 K	A kor-pótlékok összege K
Tiszti főügyész	1600	—	—
Tiszti főorvos	1600	2	400
I-ső mérnök	2400	2	400
II-ik mérnök	2000	1	200
Kórh. igazgató főorv.	2000	2	400
I. ker. orvos	800	2	400
I. ker. orvos	800	—	—
I. ker. orvos	800	—	—
Kórh. II-od orvos	1000	—	—

Ehhez hozzászámítandó:

I. Pótlékok: 1. Sztratimirovics L.	400 Korona
2. Marczekovics Imre	300 Korona
3. Kaiser Gyula	200 Korona
Összesen:	100 Korona
II. Lakbérfeemelések:	
1. Főügyész	110 Korona
2. Főorvos	110 Korona
Összesen:	220 Korona

Zászlószentelés Német-Palánkán.

Pünkösdi ünnepén N.-Palánka tűzoltótestülete zászlószentelési ünnepélyt tartott. Az ünnepélyen résztvett Karácsy Gyula alispán, mint a megyei tűzoltószövetség elnöke, ki Zottományi Mihály szövetségi titkár kíséretében érkezett meg. A közel falvakból úgy messze vidékekről több tűzoltótestület nagyobb küldöttséggel vett részt. A zomborit Czedler János képviselte. Előtte való nap este fáklyás-menet vonult Hipp Dezső főbíró nevének a tűzoltók szerezését adtak; Büchler Róbert jegyző pedig ünnepi beszédet tartott. Emelte az ünnep fényét Gromon Dezső a kerület képviselőjének megérkezése, kit a vasuton fáklyával és zenével vártak. Megjött az ünnepélyre Latino-novits Pál főispán is. Este imerkedési estély. Másnap reggel Mezey Károly szobrát megkoszorúzták, utána a megyei tűzoltó szövetség közgyűlése volt, az után istentisztelet s a szokásos zászló-szegek beverése. Utána diszebed, azután pedig szövetségi verseny. Első díjat Kishegyes, másodikat N.-Palánka, harmadikat Doroszló tűzoltó testülete nyerte. Este sikerült Duna-ünnepély. — Az egész ünnepély inkább Gromon ünnepély inkább Gromon ünnepeltetése volt, mint a tűzoltóké, a diszebeden Gromon, mint képviselő, nem mondott politikai beszédet, sem mint honvédelmi államtitkárnak nem volt mit mondania a hadseregéről, mely most annyi milliókat készül elnyelni, a honvédség rovására, melyből a honvédség ágyut nem kap, de annál többet kap a Kaiser und Königlich Reichsármé

A bácostopolyai templom alapkövetétele.

A bácostopolyai új kath. templom alapkövét pünkösdi hétfőjén tették le. Délután 4 órakor az iskolanővérek zárdájában Veni Sanctával kezdődött az ünnepély ahonnan ünnepélyes körmenetben vonultak a templom helyére. Az alkalmi szent beszéd után az alapkövet áldották meg, s olvasták föl az alapkövet elhelyezett okmány szövegét. Az alapkövet beletették a régi templom alapfalában talált arany és rézpenzt, s azon kívül a jelenleg forgalomban levő érezipénzek mindegyikéből egy darabot és a Bácostopolyai Hirlap egy számát. Ma már kezdetét vette a templom építése teljes erővel. Az új templomot Fazekas Lajos építi és Raichl Ferenc tervezte

Nagy tűz Törökbecsén. Nagy tűzveszelemben forgott Törökbecse a napokban, mert három ház egyszerre állott lángokban. Legelsőnek Bitó János háza gyuladt ki s ettől mintegy varázsütésre áttetszött a szomszéd házakra is a láng. Menteni a nagy szélben nem lehetett, csak a legnagyobb erőfeszítések árán sikerült a közvetlen házakat megmenteni. — Elismerést érdemelnek a Milkó ezég hivatalnokai, kik feeskendőikkel elsőnek értek a tűzhöz és ember felletti munkát végezték.

Ferencz esatorna zárszámadása. A Ferencz-esatorna gőzhajózási rt. 193. évi tiszta nyeresége 3449 k. holott az előző évben még 11.605 k. veszteség volt. Ezzel a veszteséggel 118.564 k-ra apadt

A baja-bátaszéki áthidalás. A baja-bátaszéki hid ügye mint újabb jelentik, ismét kitolódik jóval távolabbi időre. A közölt hír szerint a kereskedelmi miniszterium ezen évben csakis a székely vasutak és utak építését eszközölteti míg az érsekújvári komáromi és a baja-bátaszéki áthidalás előmunkálatait csakis annyira fejezik be, hogy megvárható legyen még ezen évben a közigazgatási bejárás, míg a munkálatokra az árlejtésit csakis tavaszra írják ki. Akkor ezután teljes erővel megidulnak a munkálatok s hihetőleg 1916-ban átadhatják már ezen hidakat a forgalomnak is. A gombos-erdődi hid építésére csakis ezen hidak elkészülte után kerül sor.

Kettős gyilkosság Szabadkán. Borzalmas vérengzést vitt véghez Szabadkán csütörtökön d. u. egy elvetemült gyilkos, Pernicska Mátyás nevű harisnyakötő. Meggyilkolt egy magával tehetetlen nyomorult koldust, névszerint Szabó István és ennek gazdasszonyát Sürü Annust. Szabó István nyomban meghalt, a mellbeszurt asszonyt halálos sérüléssel vitték be a kórházba. A gyilkost elfogták.

Agyonnyomta a föld. A Ferencz-esatorna partján levő óriási földhányásból, hordta a földet Mánits Stévo zentai illetőségű, óbecsei lakos, a mikor kedden reggel halálát lelte ott. Utasítva vannak a földhordók, hogy felülről vájják a földet, amde a könnyebbség kedvéért mely üreget ástak a magas partba és onnan hánnyták a földet kocsira. Így tett Mánits is, a mikor munkája közben a föld leomlott és a szerencsétlen embert maga alá temette. A kocsinak egy részét is letemette a sárga föld. A szerencsétlenül élve eltemetett ember segítségére siettek, hamarosan kiásták, azonban már meg volt halva. Az agyonnyomott embert másnap temették el.

A megyei orvosszövetség pünkösdi hét-főjén tartotta közgyűlését, a mely igen érdekes volt és magas színvonalon állt. A megejtett tisztújításon a következők választották meg: Elnökké: dr. Pertschy Ferencz nyug. cs. és kir. főorvos, megyei tb. főorvos (Szentfűlöp), alelnökké: dr. Bernhardt János városi tiszti főorvos (Baja), dr. Hofbauer Miklós megyei tb. főorvos (Hodság), dr. Holländer Adolf tb. járásorvos (Jánoshalma) dr. Révfy Jenő városi ker. tiszti orvos (Szabadka) és dr. Schossberger Jakab megyei tb. főorvos (Bácsalmás), titkárrá: dr. Rényi József megyei tb. főorvos (Topolya), jegyzőkké: dr. Holländer Dávid tb. járásorvos (Kula), dr. Méri Sándor ker. betegsegélyző pénztári főorvos (Zenta), dr. Roxer Gyula községi I (Magyarkanizsa), dr. Spitzer István tb. járásorvos (Kerény), dr. Székely Mór községi orvos (Boldogasszonyfalva) és dr. Wilhelm Ignác községi orvos (Doroszló), — pénztárossá: dr. Madarász Lipót tb. járásorvos (Madaras), választmányi tagokká: dr. Alföldy Alajos megyei tb. főorvos (Ada), dr. Földes Simon megyei tb. főorvos (Zsabya), dr. Gerlich Endre tb. járásorvos (Petrőczy), dr. Havel József megyei tb. főorvos (Zenta), dr. Jeszenszky Béla közs. orvos (Temerin), dr. Kurecz Fülöp tb. járásorvos (Óker) dr. Márton Géza közs. és vasuti orvos (Bácsalmás), dr. Milkó Ignác megyei tb. főorvos (Óbecse), dr. Pájer Ferencz kör-orvos (Szépliget), dr. Popovits Milán közs. orvos (Óbecse) dr. Rosenberg Samu magánorvos (Baja), dr. Rudi Béla közs. orvos (Szilberk), dr. Scherer János közs. orvos (Feketehegy), dr. Stein Jakab közs. orvos (Tiszakálmánfalva), dr. Szommer Antal megyei tb. főorvos (Palánka), dr. Sztróné Frigyes tb. járásorvos, uradalmi orvos (Ujfuttak), dr. Thim József közegészs. tanácsos, megyei tb. főorvos (Apatin), dr. Varró János közs. orvos (Mohol) dr. Wagner Frigyes közs. orvos (Ujverbász) és dr. Zalar István megyei tb. főorvos (Borsód).

Az óbecsei-zombori tervezett vasuti irány ugylátszik kiépítetlen marad a jelenlegi engedélyesek kezében. A huza-vona már oly régi, hogy az érintendő községek valamennyije elveszti türelmét a várakozásban. Sorba vonják vissza a megszavazott hozzájárulási összeget vagy pedig határidőhöz kötik ezt. Legutóbb Kernyája községe mondta ki, hogy ha egy éven belül föl nem épül a vasut, úgy a följánlott hozzájárulást nem adja meg. — Különben Óbecsével is így járnak az engedélyesek, mert itt is határidőhöz van kötve a kiépítés és az már ez évben le fog járni. Miután a legtöbb község így gondolkozik, elmondhatjuk, mikép az óbecse-zombori vasuti kiépítés kérdése immár haldoklik.

Színház.

Szombaton nálunk újdonságképen „Simonyi óbestert” adták nagyon jó előadásban, sajnos kis számú közönség előtt. A czimszerpet Almásy játszotta szépen átgondoltan kellő kedvvel értelemmel és melegséggel. Egyezőval nagyon szép és erőteljes alakítást mutatott be. Makó A y d á n a k igen jó szerepe a marquisné és sok közvetlenséggel, élénk színezéssel játszotta meg. Tetszett is a közönségnek. A többi szereplők szintén igyekeztek helyeiket betölteni, ami jórészt sikerült is nekik.

Vasárnap két előadás volt; mindkétyszer nagyon gyenge földszinti közönség előtt. Délután félhelyárrakkal. „A fenelányok” este pedig Obrenovics Sándor előadását ismételték meg. Az esti előadás, ha nem a szerb pünkösdi ünnepre esik, tán nagyobb közönséget kapott volna. A darab ugyanazon kiosztásban ment mint első ízben és ugyanazon sikerrel.

Hétfőn elég jó előadásban „Ármány és szerelem” ment. Almásy, Makó, Nagy Dezső, de meg a többi szereplők is sikerrel működtek azon, hogy a darab szépségei érvényre jussanak.

Kedden Nagy Dezső színészkedésének 20 éves jubileumára ünnepi előadásban „A három testőr”-t adták. Pompás, pergő előadásban. Különösen Almásy és az ünnepelt Nagy Dezsőnek sikerült a közönséget állandó derültségben tartani. Makó és Hevessy Margit már gyengébb alakításokat nyújtottak, ellenben Latabár sok humorral és ötlettel bár egy kis tulzással játszotta meg a lengyel bolondos szerepét. Közönség nagy számban volt jelen.

Irodalom.

A „Zenélő Magyarország” zongora és hegedű zeneműfolyóirat most megjelent XI. évfolyam II. füzeté a következő szép zeneújdonságokat közli: I. Kengyel Miska „Oh a hadsereg” induló kuplé. II. Tobani Tivadar. „A vadász álma” des Jägers Traum. Valse Intermezzo. III. Löewe Károly „A csaplárné leánya” Der wirthin Tochterlein. Ballada-Ballade.

Ily gazdag tartalommal jelenik meg, e minden zenekedvelőnek kiváló fontosságú zeneműfolyóirat minden egyes füzeté, úgy, hogy előfizetői, az érdemesebb zeneműveket, melyek az év letorgása alatt megjelennek, a havonta kétszer megjelenő füzetben kapják.

Előfizethetni a most folyó II évfolyamra, valamint az előző évfolyamokra is „Zenélő-Magyarország” (Mölkner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapesten VIII. József-körút 22/24, hol egyuttal minden nyomtatásban megjelent zenemű, a legolcsóbban megszerezhető.

Kiadó laptulajdonos: **dr. Nemes Sándor.**

Árverési hirdetmény.

Löwinger Károly és fia zálogintézetében a lejárt tárgyak **f. évi június hó 4-én délelőtt 9 órakor** a városi hatóság közbejötté mellett nyilvános árverésen eladatni fognak.

Felhivatnak emélfogva a felek, hogy lejárt tárgyaik meghosszabítása végett idejékorán intézkedni sziveskedjenek.

Kelt Ujvidéken, 1904. május hó 30-án.
Löwinger Károly és fia.

Öröm és gyász alkalmára. Üde virágok

a legfinomabb és legdivatosabb csokrok és koszorúkat csakis frissen szedett virágokból, a legegánsabb kivitelben, — a pontos és ép megérkezés biztosítása mellett, — a monarchia bármely vidékére is szállít — a birodalom

legnagyobb virágszétküldése minden saját nagy tenyészeteiből

Mühle Vilmos

cs. és kir. udvari szállító

TEMESVÁROTT.

Sürgönycim: Virágtelep Mühle, Temesvár.

U. I. Mű és szárított virágokból készült gyászkoszorúk nem divatosak s jobb körökben nem kedvelik, ezért már néhány év óta ilyeneket nem kötöttek. —

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ALDÁSSY ANTAL, BOROVSZKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF, GOLDZIHNER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti

MARCZALI HENRIK

Mintegy 2500 szövegképpel, 500 műmelléklettel, 60 színes mülappal
50 történeti térképpel, 8500 szövegoldallal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven. Tervében, céljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás.

A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez.

Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhó ábrázolatok lesznek. Képes mellékletei, történeti térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített historial muzeumot nyújtanak az előfizetőnek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy europai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műremekéről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfinnyesebb magyar könyvek közé tartozik.

Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltségének tanítója barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen.

A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek

irodalmi intézet részvénytársaság.

Megjelenik tizenkét kötetben

famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára rendkívül diszes félbörkötésben, bőrháttal és vázrontáblával

8 frt.

Minden négy hóban egy-egy kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes kiadásban is

240 füzetben.

Több füzet semmikép sem lesz.

Hetenkint egy füzet fog közrebocsáttatni.

Egy-egy füzet ára

30 kr.

A füzetes kiadáshoz diszes be-kötési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkint 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvtárunknál.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával

a) kötetenkinti utánvétellel bérmentve,
b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

*

A rendelések a helyi könyvkereskedéshez vagy alólírt kiadókhöz intézendők.

*

Tájékoztató képes prospektust

vagy
mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Előfizető gyűjtők sziveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.